

Putiniň Gazagystanda

desantlary

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 24 январа, 2025

Putiniň desantlary Gazagystanda PUTINIŇ DESANTLARY
GAZAGYSTANDA

Mesele agzalykdan we komitetden has öte



Epizodlaryň hemmesi tanyş, şäherlerde «lideriň» heýkelleri ýykylýar. Resmi habarnama görä, adamlar edara-kärhanalary basyp alýar, polisiýa ot açýar we adamlary öldürýär.

Heýkeller elbetde bir adama degişli we olaryň biri sa:p altyndan ýasalan. Eýesi-de Gazagystanyň kommunist döwlet ýolbaşçysy, kapitalist Prezidenti we uly nebit baýlygynyň hökümdary Nazarbaýewdir.

Otuz ýyllap towguna tok diýdirmän bir özi ýurdy dolandyrandan soň Nazarbaýew hökümetiň başga formasyna geçmegi makul bildi we halky Kasym-Jomart Tokaýewi saýlamaga terk etdi. Emma asyl täsir Nazarbaýewiň we onuň üç gyzynyň Şweýsariýada, Fransiýanyň günortasynda, Londonda we Nýu-Ýorkda toplan baýlyklary hem-de alan willalary üçin galdy.

Ýakyn günlerde dünýäniň iň uly dokuzynjy ýurdy bolan Hytaýdyr Russiýanyň goňsusynda ýagdaýlar üýtgemäge başlady.

Tokaýew şobada Putinden kömek sorady. Putin kömek soralmadyk ýagdaýynda-da, Orta Aziýanyň uly ýurtlaryna «durnuklylygy üpjün etmek» üçin kömek ugratmagy mümkindi.

Sebäp diýseň, Putin golaýynda bolýan bulam-bujarlyga göz ýumup oturjak adam däl. Russiýa Ukrainadan soň başga hiç bir goňsusy

bilen problemaly gatnaşyga takat edip bilmez.

Iň ýamanam, bu hereketleriň Putin bilen dialogy kesmeýän, emma oňa ýokary heňde ýüzlenmekden çeke durmaýan jenap Jo Baýden tarapyndan dolandyrylýandygyny ýa-da goldanýandygyny duýmak.

Beýleki tebigy baýlyklar ýaly, nebit känleri Gazagystany başgalardan has öňe saýlaýar. Hem giň, hem ýapyk bu ýurtda port ýok.

Şonuň üçinem hiç kimiňem demokrat görünjek bolup durmaga wagty ýok. Edil Putiniň diktatura režimini dowam etmekde beýleki goňsusy Aleksandr Lukaşenkony goldamakdan çekinmeýşi ýaly.

Aziýaly goňsusy üçin hereket etmäge bolan gyssagy beýlekileriň çaky däl. Biri ýewropaly, beýleki aziýaly diktator we tötänlikden bu iki ýurdam gury ýer bilen gurşalan.

Iki režimem sowet döwrüniň mirasy. Häzir ýewropa gazetlerinde, hatda liberal rus gazetlerinde-de ýazylýan zatlar kagyz yüzündäki syýadan başga zat däl.

Warşawa pakty güýçleriniň Çehoslowakiýadaky gozgalaňy basyp ýatyrmak üçin giden 1968-nji ýylyndaky «Praga baharyny» ýatladýan zatlar bar.

Häzir Gazagystandaky rus desantlarynyň kartinasy Köpçülikleýin Howpsuzlyk Ýlalalaşygy Guramasyna (KHYG) beýleki baş ýurduň desantlarynyňkydan o diýen tapawutly däl.

KHYG-yň uly rus strategiýasy, hususanam öň «ýaşaýyş zolagy» diýip atlandyrylandygy üçin diňe resmi keşbe bürenendigi görnüp dur.

Prezident Tokaýewiň izolýasion operasiýalaryny-da öz içine alýan ýurt derejesindäki ähli öňüni alyş çärelerinde Putiniň kölegesini görmek kyn däl.

Iň möhümi we uzak wagtla niýetlenip geçirilen işleriň biri-de Nazarbaýewiň Ýokary Energetika komitetiniň agzalygyndan çykarylmagy. Mesele agzalykdan we komitetden has öte.

Semir ATAULLAH,

liwanly žurnalist.

«Şarku'l Avsat» gazetini, 08.01.2022 ý. Publisistika